

Evcilleştirme ve tarım/hayvancılık ilişkileri

- Bitki ve hayvanları insanlar tarafından kullanılmak üzere değiştirmektedir
 - Yabani bitki ve hayvanları doğadan alarak ve insan gözetiminde yetiştirmedir.
 - İnsan yararı için bitki ve hayvan türlerini kontrol altına almaktır
 - Doğal seleksiyondan insan eliyle seleksiyona (kültürel seleksiyon) ve üremeye geçiştir
 - **Evcilleştirme ile tarımda neler gelişti**
 - a- İnsanlar avcılık ve toplayıcılıktan tarıma geçti
 - b-Tarım Tesisleri ve Araçları gelişti: Tahıl ambarı: kurutulmuş tahıllar gibi hasat edilmiş bitkisel maddeleri ayırmak için; Fırın: yemek pişirmek için.
 - c- Ürün üretim alanları gelişti: Tohumları bitki hücrelerinden ayırmak için alanlar vb.;
-

Evcilleştirme ve tarım/hayvancılık ilişkileri

- d-Erken Tarım Aletleri gelişti : Tařtan yapılan aleter, bronz ve demir gibi malzemelere (Tunç Çağı ve Demir Çağı) dönüştü
- Orak: bitki maddelerini hasat etmek için
- Taş, kemik veya boynuzdan yapılmış bıçaklar
- mlek: yiyecekleri saklamak ve pişirmek için
- Harç ve havaneli (Mortar and pestle): bitkisel yiyecekleri küçük parçalara veya toza öđütmek / dövmek için
- Harmanlama araçları: tohumları bitkiden ayırmak için; Balta: tarım arazisine dönüştürmek için ormanlık alanları temizlemek için

Evcilleştirme ile tarımda neler gelişti

- e-ikincil ürün üretimi başladı: Birincil ürün hayvanı öldürerek elde edilen üründür.
- Evcilleştirme başladıktan sonra, bitki ve hayvanlar ikincil ürün üretimi için evcilleştirmeye başladılar: Süt ve yağ (süt, tereyağı veya peynir yapmak için hayvanı öldürmek gerekmez, bu nedenle ikincil olarak kabul edilir), lifler (yapağı ve pamuk), çiftlikte çekme ve taşıma işleri (at); bitki dokusu(yazı kağıdı yapmak için); bitki özleri (ilaç, yapıştırıcı, pigment vb. yapmak için); Kan (hayvan kanının besin değeri vardır. Doğu Afrika'da Maasi kabilesi, kanı sütle karıştırıp içmektedir).
- f-Tarım gelişti ve ilk tarım bölgeleri/ merkezleri ortaya çıktı: Çoğu tarihçiye göre; M.Ö 10000 yıl önce Güneybatı Asya ilk tarım merkezidir ve Buradan Avrupa ve Güney Asya'ya yayılma olmuştur.

Evcilleştirme ile tarımda neler gelişti

- **g-Bahçeden çiftçilik sistemine geçildi:** Gıda üretimi, yoğun çalışma gerektirdi. Yoğun bitki ve hayvan evcilleştirmesi çiftçiliğin doğuşunu zorladı. Bitkiler ve mahsuller besleyici ve güvenilir hale geldi. Hayvanlar, yumurta, süt ve et gibi yiyecekler sağladı. İş için atlar ve öküzler kullanıldı. Kıyafet yapmak için koyun ve lama lifleri kullanıldı. İnsanların topluluklar şeklide yaşamasına izin verildi. Çevrelerini değerlendirdiler.
- **Bahçe tarımı:** Birçok farklı tanımı vardır. Ancak temelde düşük yoğunluklu bir evcilleştirme biçimi olup genellikle daha basit teknolojilerle daha küçük ölçekte çiftçiliği ifade eder. Bahçe kültürü, çiftçilikten/ çiftçilikten öncedir. Ancak bugün hala birçok alanda, gelişmiş/endüstriyel sistemlerde yapılmaktadır.
- Bahçe tarımında kazma çubukları gibi basit aletler kullanıldı; lüçük araziler üzerinde yapıldı; Basit sulama yöntemleri kullanıldı; uzun süreli depolama gerektirmeyen evcil bitkiler yetiştirildi; hayvanlar tarafından sürülen saban kullanıldı.

Evcilleştirme ile tarımda neler gelişti

- **Çiftçilik tarımı:** Daha yoğun ve büyük ölçekli bitki ve hayvanının evcilleştirilmesi anlamına gelmektedir.
- Geniş arazilere ihtiyaç duyar ve uzun süreli depolama gerektiren büyük ölçekte evcil bitkiler yetiştirilir.
- Çiftlikte evler ve gıda işleme vb. birimler inşa edilir
- Ağaç kesmek ve yakmak, bahçeciliği değiştirmek olarak da bilinir.
- Tarımsal alan açmak için yoğun bitki örtüsüne sahip araziler temizlendi.
- Tohum ekme, ürünleri özel aletlerle hasat etme, tahılı una dönüştürme gibi daha gelişmiş üretim süreçleri vardır
- Peyzaj yatırımları, sulama hendekleri, çitler, ağaçların kesilmesi, toprağın işlenmesi ve gübrelenmesi vb.
- Mülkiyet/ mülk edinme duygusu ve anlayışı ve bu yönde yatırım vardır

Evcilleştirme ile tarımda neler gelişti

- **Devlet Çiftçiliği:** Çok yoğunlaştırılmış tarım.
- Daha geniş tarlalar, daha fazla mahsul, daha fazla hayvan ve teknoloji sistematize edildi.
- Devlet, ölçü birimlerini düzenler, mahsullerin kabul edilmesi ve vergi şeklinde bir kesinti yapar
- Devlet, ekonomik olarak entegresyon sağlar.
- Devletin ve vatandaşların faaliyetleri tarım programına uyacak şekilde ayarlanmalıdır.
- Çiftçiler, temel gıda ürünleri ile birlikte ihracat için ürünler de yetiştirir (nakit para).

Evcilleştirme ile tarımda neler gelişti

- **Çiftçilik tarımı neler getirdi ?**
- **a-Çiftçilik gıda ve lif gibi ikinci ürün (yeni ham madde) üretimine geçişi sağladı.**
- Yeni giysiler üretildi: yapağı, pamuk ve ketenden daha hafif giysiler yapıldı.
- Toprağın sağlıklı kalmasına yardımcı olmak için rotasyonla ekimi öğrendi.
- Bitkisel üretim (özellikle buğday ve arpa) ve hayvan yönetimi çok zaman ve enerji gerektirdi.
- Arazilerin mahsul üretimi için temizlenmesi (ormansızlaştırma vb. ile) erozyona neden olmakta

Evcilleştirme ile tarımda neler gelişti

- **b-Yeni yaşam ve barınma yolları ortaya çıktı:**
- Çiftçiler kalıcı bir barınak yapmanın yollarını buldular.
- Duvar oluşturmak için çamur ve samanı karıştırdılar.
- Direkleri ve kolları olan çatılar yaptılar.
- Bilinen en eski tarım yerleşim yerlerinden biri, günümüz Türkiye'sinde Çatalhöyük (shot-l-hoo-yook) adlı bir köydür(> M.Ö 8.000 yıl). Burada su sağlama ve yapı malzemeleri, tahıl üretimi vekoyun ve keçi yetiştirildiğini gösteren kanıtlar bulundu (Duvar resimleri Çatal Höyük)
- Modern Türkiye'de bir taş devri köyü.
- **c-Üretim fazlalığı ve uzmanlaşma ortaya çıktı:** Üretim fazlalığı, uzmanlaşmayı ve insan grupları arasında gıda ürünlerinin ticaretini destekledi. Çiftçi toplulukları küçüktü ve sosyal statüler henüz mevcut değildi (üst, orta ve alt sınıf) Kalıcı konutlar, sonunda farklı sosyal sınıflara yol açan daha fazla mülkiyete yol açtı

Evcilleştirme bölgeleri ve evcilleştirilen ürünler

- **Yakın doğu /bereketli Hilal: Dünyanın ilk evcilleştirilmesi bölgesidir:** Doğuda İsrail'den Türkiye'ye ve Irak'a kadar, Yakın Doğu'nun Bereketli Hilali olarak adlandırılan bölgesidir (yaklaşık 12.000 yıl önce).
- İlk olarak buğday ve arpa, keçi ve koyun evcilleştirildi (antilop ve geyik yerine). Daha sonra bezelye, nohut, mercimek, bakla, havuç, pancar, aspir, zeytin, incir ve hurma evcilleştirildi.
- Yaygın tarım, bugün için elimizdeki bilgilere göre, bunu sağlayacak birçok faktörün bir araya geldiği Bereketli Hilal genelinde gerçekleşmiştir. Akdeniz iklimi, uzun ve kurak bir mevsimi, görece kısa, fakat yağışlı mevsimiyle buğday ve arpa gibi küçük, ama büyük tohumlu bitkiler için uygun bir iklim ortamıdır. Bu iklim koşulları, hasadı ve ürünü saklamayı kolaylaştırdığı için tarım için çok uygun koşullar sağlamaktadır. Öte yandan kültürlenmiş bu gibi bitkilerin özellikle yüksek protein içermesi, geniş insan topluluklarını besleme olanağı vermektedir

Evcilleştirme bölgeleri ve evcilleştirilen ürünler

- Bereketli Hilal'de farklı coğrafi şekiller ve yükseltiler bulunmaktadır. Bu çeşitlilik, bölgedeki avcı-toplayıcı toplulukların tarıma geçişlerini ivmelendirmiştir. Benzer iklime sahip diğer bölgeler, kültürlenecek bitki türlerinin bölge faunasında yer almaması, coğrafi anlamda çeşitlilik göstermemesi nedeniyle tarıma daha az elverişli görülmektedir.
- Carl Sauer'in için tarımın en eski başladığı bölge Güneydoğu Asya'dır. Sonuç olarak Sauer'in gösterdiği Bereketli Hilal değildir ama, söz konusu varsayımının bu bölgeyi de işaret ettiği görülebilir.
- Bereketli Hilal'de sınırları daha belirgin bir bölge aranacaksa buna en yakın aday olarak Ürdün Vadisi görünmektedir.

Evcilleştirme bölgeleri ve evcilleştirilen ürünler

- **Bereketli Hilal’de erken tarıma geçmiş arkeolojik yerleşimlerden bazıları şunlardır:**
- Jarmo: Günümüz Irak sınırları içinde, Zagros Dağları batı eteklerinde yer alan bu yerleşimde günümüzden 8.750 yıl öncesine tarihlenen buğday ve arpa tohumlarıyla keçi kemikleri bulunmuştur.
- Alishar: Çatalhöyük
- Çayönü: Avcılık-toplayıcılık durumunda yerleşik düzene geçen topluluklarca iskan edilmiş olup, günümüzden 8 bin yıl önce tarıma geçilen bir yerleşkedir.
- Natuf: Filistin’de Natufian Kültürü’nün çekirdek yerleşim yeri
- Nativ Hagdud: Ürdün Vadisi’nde, Eriha’nın 20 km. kuzeyi.
- Tel Aswad: Evcilleştirilmiş bir buğday türü olan emmer buğdayı tarımının yapıldığına dair, günümüzden 10.800 yıl öncesine tarihlenmiş kanıtlar bulunmuştur.

-
- Eriha, Ain Mallaha, Tell Murebat , Hassuna, Shanidar, Kerimşar, Tepe Asiab

İlk tarım bölgeleri

Ürdün Nehri Vadisi

Natufian Kültürü'nün yayıldığı alan